

BULLETIN

VAN MONDELINGE VRAGEN EN ANTWOORDEN

VRAGENUURTJE VAN OKTOBER 2011

2011/012 Mogelijke fraude door buitenlandse zelfstandigen
2011/013 Voedselondersteuning

10/2011
10/2011

2011/012 Mogelijke fraude door buitenlandse zelfstandigen

SD - Mogelijke fraude door buitenlandse zelfstandigen

De heer Christian Bauwens, OCMW-raadslid

Naar aanleiding van de aankondiging door de Staatssecretaris voor fraudebestrijding Carl Devlies om buitenlandse zelfstandigen strenger aan te pakken, deelt ook Unizo, de Unie van Zelfstandige Ondernemers, deze mening. Volgens hun verklaring zijn 30 à 40 % van de zelfstandige Polen, Bulgaren en Roemenen, drie jaar na hun aankomst nog steeds zonder officieel inkomen.

Mogelijk komen ze hier om van de sociale zekerheid te genieten of worden ze uitgebuit door koppelbazen.

Daar wij als OCMW ook de bevoegdheid hebben om steun te weigeren, vraag ik mij te willen mededelen of van deze bevoegdheid in dit specifieke geval gebruik wordt gemaakt.

Gaat het om grote aantallen?

De heer Geert Versnick, OCMW-voorzitter

Collega

Unieburgers - waaronder Polen, Bulgaren en Roemenen - met een verblijfsrecht van meer dan 3 maanden o.b.v. zelfstandige activiteit vallen onder de toepassing van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie (lees: RMI-wet of leefloonwet).

Het OCMW kan de steun enkel weigeren als één van de toekenningsvoorwaarden voor leefloon niet (langer) vervuld zijn (behoren tot één van de leefloongerechtigde categorieën, meerderjarig zijn of gelijkgesteld, een gewoonlijk verblijf in België hebben, onvoldoende bestaansmiddelen hebben volgens de wettelijk voorziene berekeningsregels, werkbereidheid zijn en alle andere sociale rechten uitputten).

Het OCMW kan bijgevolg de steun niet weigeren louter en alleen op basis van het feit dat betrokkenen geen zelfstandige activiteit uitoefenen of geen/onvoldoende inkomen halen uit hun zelfstandige activiteit.

Dit is een verblijfsrechtelijke voorwaarde en enkel de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) is bevoegd om op die basis het verblijfsrecht in te trekken.

De DVZ heeft nu trouwens toegang tot gegevens van de POD Maatschappelijke Integratie voor de Unieburgers en hun familieleden die steun genieten. Aldus heeft de DVZ weet van die Unieburgers en familieleden die niet (onvoldoende) economisch actief zijn dan wel niet (langer) in hun eigen levensonderhoud voorzien daar waar dit verblijfsrechtelijk vereist is.

DVZ kan aldus de verblijfsrechtelijke voorwaarden efficiënter controleren en het verblijfsrecht intrekken indien deze voorwaarden niet (langer) vervuld zijn. En op zijn beurt weigert of zet het OCMW de steun stop van de Unieburgers die niet (langer) over een verblijfsrecht beschikken.

Let wel: het verblijfsrecht van de Unieburgers is enkel aan voorwaarden gebonden gedurende de periode van het niet-duurzaam verblijfsrecht. Na drie jaren ononderbroken verblijf - te rekenen vanaf de aanvraag (bijlage 19) - verwerft de Unieburger automatisch een duurzaam verblijfsrecht dat niet meer aan voorwaarden gebonden is en enkel nog i.g.v. fraude kan beëindigd worden. De Unieburger wiens verblijf dus drie jaar na zijn aanvraag (bijlage 19) nog niet werd ingetrokken, kan zijn verblijf niet meer verliezen omdat hij bvb. geen zelfstandige activiteit (meer) uitoefent.

OCMW Gent controleert daarnaast altijd zeer grondig of alle andere toekenningsvoorwaarden voor steun (zoals de werkbereidheidsvoorwaarde) vervuld zijn en zet, binnen de grenzen van zijn bevoegdheid en rekening houdend met het beroepsgeheim, de nodige stappen naar de bevoegde instanties i.g.v. fraude of misbruiken door o.a. koppelbazen.

Geert Versnick
voorzitter

Woordelijk verslag van het debat

De heer voorzitter:

Ik geef hem dan ook graag het woord in verband met zijn vraag.

De heer Bauwens:

Dank u voorzitter. Naar aanleiding van de aankondiging door de staatssecretaris voor fraudebestrijding Carl Devlies om buitenlandse zelfstandigen strenger aan te pakken deelt ook UNIZO, de Unie van Zelfstandige Ondernemers, deze mening. Volgens uit hun verklaring zijn 30 à 40 % van de zelfstandige Polen, Bulgaren en Roemenen drie jaar na hun aankomst nog steeds zonder officieel inkomen.

Mogelijk komen ze hier om van de sociale zekerheid blijkbaar te genieten of worden ze uitgebuit door koppelbazen wat nog erger is.

Daar wij als OCMW ook de bevoegdheid ...

De heer voorzitter:

Mag ik toch vragen dat het in de hal het iets kalmer gebeurt? Ik versta de vraag van het raadslid niet!

De heer Bauwens

Moet ik herbeginnen? Neen toch? Ik wil ook zonder micro spreken en ik kan heel wat geluid aan, dat is geen enkel probleem. Dus daar wij als OCMW ook de bevoegdheid hebben om steun te weigeren, vraag ik mij te willen mede delen of deze bevoegdheid in dit specifieke geval daar inderdaad gebruik van wordt gemaakt? Gaat dat om grote aantallen? Niet in detail maar de grote cijfers.

De heer voorzitter:

Collega. Unieburgers waaronder Polen, Bulgaren en Roemenen met een verblijfsrecht van meer dan 3 maanden, op basis van bijvoorbeeld zelfstandige activiteit, vallen onder de toepassing van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, lees de RMI wet of leefloon wet. Het OCMW kan de steun enkel weigeren als één van de toekenningvoorwaarden voor leefloon niet langer vervuld zijn. Nu, u kent die allemaal maar voor de volledigheid van dit verslag, zal ik kort even in herinnering brengen. Het gaat over het behoren tot één van de leefloongerechtigde categorieën, meerderjarig zijn of gelijkgesteld, een gewoonlijk verblijf in België hebben, onvoldoende bestaansmiddelen hebben volgens de wettelijk voorziene berekeningsregels, werkbereidheid zijn en alle andere sociale rechten uitputten. Het OCMW kan bijgevolg de steun niet weigeren louter en alleen op basis van het feit dat betrokkene geen zelfstandige activiteit oefenen of geen of onvoldoende inkomen halen uit de zelfstandige activiteit. Het is de verblijfsrechtelijke voorwaarde en wat de verblijfsrechtelijke voorwaarde betreft, is het enkel de dienst Vreemdelingenzaken die bevoegd is om op die basis het verblijfsrecht in te trekken. De dienst Vreemdelingenzaken heeft nu trouwens toegang tot de gegevens van de POD Maatschappelijke Integratie voor de Unieburgers en hun familieleden die steun genieten. De privacycommissie heeft daar de toestemming voor gegeven dat die gegevens met elkaar uitgewisseld worden. Aldus heeft DVZ weet van die Unieburgers en familieleden die niet of onvoldoende economisch actief zijn, dan wel die niet langer in hun eigen levensonderhoud voorzien daar waar dit verblijfsrechtelijk vereist is. DVZ kan dus de verblijfsrechtelijke voorwaarden efficiënter controleren en het verblijfsrecht intrekken indien deze voorwaarden niet langer vervuld zijn.

Men heeft mij gezegd dat er ondertussen op het Gentse grondgebied 140 gevallen geweest zijn waar DVZ sinds de invoering van die controlemechanismen, dat daar in 140 gevallen het verblijfsrecht is ingetrokken en op zijn beurt weigert of zet het OCMW de steun stop van de Unieburgers die niet langer over hun verblijfsrecht beschikken. Let wel, en hier wil ik toch even ne caveat geven, het verblijfsrecht van Unieburgers is enkel aan voorwaarden verbonden gedurende de periode van niet duurzaam verblijfsrecht. Na 3 jaren ononderbroken verblijf, te rekenen vanaf de aanvraag, de fameuze bijlage 19, verwerft de Unieburger automatisch en duurzaam verblijfsrecht dat niet meer aan voorwaarden gebonden is en enkel nog in geval van fraude kan beëindigd worden. De Unieburger, wiens verblijf dus 3 jaar na zijn aanvraag bijlage 19 nog niet ingetrokken is, kan zijn verblijf niet meer verliezen omdat hij bijvoorbeeld geen activiteit meer uitoefent. OCMW Gent controleert daarnaast altijd zéér grondig of alle andere toekenningvoorwaarden zoals werkbereidheidsvoorwaarden vervuld zijn en zet binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, en rekening houdend met het beroepsgeheim, de nodige stappen naar de bevoegde instanties in geval van fraude of misbruiken waarbij dat we denken aan koppelbazen en hier heb ik het dan over de overeenkomst met de arbeidsauditoraat die we, denk ik, op onze vorige Raad hebben goedgekeurd. Tot daar het antwoord collega.

De heer Bauwens:

Ik dank u voor uw antwoord.

2011/013 Voedselondersteuning

SD - Voedselondersteuning

Mevrouw Evita Willaert, OCMW-raadslid

Vorige week konden we in de media vernemen dat alsmaar meer mensen in Gent beroep doen op voedselondersteuning. De stad Gent is ondertussen wel al inspanningen aan het leveren. De klemtoon die bijv. deze week, tijdens de Week tegen Armoede, gelegd wordt op gezonde voeding, vinden wij een goed initiatief. Dit zal echter niet afdoende zijn voor het stijgende aantal Gentenaars dat in armoede leeft en voedselondersteuning vraagt. Des te meer omdat vanaf 2012 de EU van plan is hard te snijden in het budget voor voedselhulp voor de meest kwetsbare Europeanen. De maatregelen van de Europese Commissie zouden voor ons land een aanzienlijke vermindering van 11 miljoen naar 2,9 miljoen euro van het Europese budget voor voedselhulp in België inhouden. En er worden maar vier producten i.p.v. 16 aangeboden.

En ook al komt er verhoging van het Europees budget, dan stuiten de OCMW's op een bijkomend probleem: het Belgische leger herleidde immers zopas de opslagplaatsen voor voedselpakketten van zeven naar twee, waardoor de OCMW's veel minder zullen kunnen afnemen dan nu het geval is?

Het probleem is te acuut om het zoeken naar oplossingen nog langer uit te stellen en de huidige bijkomende initiatieven (bijv. rond gezonde voeding) zullen zeker niet volstaan. Hoe zal de stad en het OCMW Gent hierop anticiperen? Zal het het tekort of een deel ervan kunnen bijpassen? Welke maatregelen zitten hiertoe in de pijplijn?

De heer Geert Versnick, OCMW-voorzitter**Collega**

OCMW Gent verdeelt zelf geen voedselhulp, maar we volgen voedselverdeling in Gent wel van dichtbij op. Het OCMW heeft hiervoor op regelmatige basis contacten met zowel de verdelers (KRAS-diensten en andere caritatieve diensten, samenlevingsopbouw, CAW, ...) als met de BIRB (Belgisch Interventie- en Restitutiebureau) en de Oost-Vlaamse voedselbank.

De vooruitzichten van Europese middelen zijn inderdaad onrustwekkend, maar er moeten wel een aantal kanttekeningen worden gemaakt. Het is inderdaad zo dat, volgens het betreffende arrest, het Europees landbouwbudget niet meer in aanmerking mag komen voor voedselhulp. Er

is echter ook een voorstel van de Europese commissie (onder impuls van Frankrijk) om enerzijds nog een overgangperiode van 2 jaar te voorzien en anderzijds ondertussen budgetten vrij te maken voor een continuering van het principe van voedselhulp via andere 'beleidsdomeinen' (niet meer via landbouw, maar sociaal gerelateerde domeinen). Een eerste bespreking van dit voorstel eindigde negatief, nog voor het einde van de maand volgt een tweede poging.

Daarnaast zullen de Europese lidstaten vrij zijn om mogelijke vermindering van het Europees budget in de toekomst zelf bij te passen. Het OCMW vernam via de BIRB dat dit in België waarschijnlijk ook het geval zou zijn, zodat er geen effecten op het werkveld voelbaar zouden zijn (er is wel nog geen zekerheid over).

Gezien er nog geen duidelijkheid is over de wijziging van de Europese hulp is het m.a.w. nog te vroeg om lokale maatregelen te voor te stellen of uit te werken.

De vermindering van het aantal opslagplaatsen bij het ministerie van Defensie is een feit, maar heeft geen impact op de verdeling in Gent. Enkel de OCMW's die zelf voedsel verdelen moeten rechtstreeks bij Defensie de goederen afhalen, de lokale verdelers moeten naar de provinciale voedselbank.

Gezien wij, als OCMW zelf geen verdeling doen, is er geen wijziging voor Gent. Naar verluidt wordt onderzocht of de provinciale voedselbanken deze opslagfunctie voor betreffende OCMW's op zich zouden kunnen nemen.

Noot: de Oost-Vlaamse voedselbank moet op termijn verhuizen. Er wordt naar een locatie gezocht.

Uiteraard kan ik nog wijzen naar de al talrijke lokale initiatieven m.b.t. voedselhulp en gezonde voeding in het kader van LSB, cel armoedebestrijding en dergelijke meer ...

Geert Versnick
voorzitter

Woordelijk verslag van het debat

De heer voorzitter:

En dan hadden we een tweede vraag komende van collega Evita Willaert.

Mevrouw Willaert:

Dank u voorzitter. Vorige week konden we in de media vernemen dat alsmaar meer mensen in Gent beroep doen op voedselondersteuning. De Stad Gent is ondertussen wel al inspanningen aan het leveren.

De klemtoon, die bijvoorbeeld deze week tijdens de Week tegen armoede gelegd wordt op gezonde voeding, vinden wij een goed initiatief. Dit zal echter niet afdoende zijn voor het stijgende aantal Gentenaars dat in armoede leeft en voedselondersteuning vraagt. Des te meer omdat vanaf 2012 de Europese Unie van plan is hard te snijden in het budget voor voedselhulp voor de meest kwetsbare Europeanen. De maatregelen van de Europese Commissie zouden voor ons land een aanzienlijke vermindering van 11 miljoen naar 2,8 miljoen euro van het Europese budget voor voedselhulp in België inhouden en er worden bovendien maar 4 producten in plaats van de huidige 16 aangeboden. En ook al komt er verhoging van het Europees budget dan stuiten de OCMW's op een bijkomend probleem. Het Belgisch leger herleidde immers zopas de opslagplaatsen voor voedselpakketten van 7 naar 2 waardoor de OCMW's veel minder zullen kunnen afnemen dan nu het geval is. Het probleem is te acuut om het zoeken naar oplossingen nog langer uit te stellen en de huidige bijkomende initiatieven, bijvoorbeeld die rond gezonde voeding, zullen zeker niet volstaan. Hoe zal de Stad en het OCMW Gent hierop anticiperen? Zal het het tekort, of een deel ervan, kunnen bijpassen? Welke maatregelen zitten hiertoe in de pijplijn?

De heer voorzitter:

Collega, het OCMW Gent verdeelt zelf geen voedselhulp maar we volgen uiteraard de voedselverdeling in Gent van nabij op. Het OCMW heeft hiervoor op regelmatige basis contact, zowel met de verdelers zijnde de KRAS-diensten en andere caritatieve diensten, samenlevingsopbouw CAW en dergelijke meer als met de BIRP, Belgisch Interventie- en Restitutiebureau, en de Oost-Vlaamse voedselbank. De vooruitzichten van de Europese middelen zijn inderdaad onrustwekkend maar er moeten wel een aantal kanttekeningen worden gemaakt. Het is inderdaad zo dat volgens het desbetreffende arrest het Europees Landbouwkrediet niet meer in aanmerking mag komen voor voedselhulp. Er is echter ook een voorstel van de Europese Commissie, onder impuls van Frankrijk, om enerzijds nog een overgangperiode van 2 jaar te voorzien en anderzijds ondertussen budgetten vrij te maken voor een continuering van het principe van de voedselhulp maar dan via andere beleidsdomeinen, dus niet meer via Landbouw maar via sociaal, eerder sociaal gerelateerde domeinen. Een eerste bespreking van dit voorstel eindigde inderdaad negatief maar nog voor het einde van de maand volgt een tweede poging. Daarnaast zullen de Europese lidstaten vrij zijn om mogelijke vermindering van het Europees budget in de toekomst zelf bij te passen. Het OCMW vernam via de BIRP dat in België waarschijnlijk ook het geval zou zijn zodat er geen effecten op het werkveld voelbaar zouden zijn. Hier moet ik u caveat bijgeven dat hier nog geen zekerheid over is. Gezien er nog geen duidelijkheid is over de wijziging van de Europese hulp is het met andere woorden nog te vroeg om lokale maatregelen voor te stellen of uit te werken. De vermindering van het aantal opslagplaatsen bij het Ministerie van Defensie is een feit maar heeft geen impact op de verdeling in Gent.

Enkel de OCMW's die zelf voedsel verdelen moeten rechtstreeks bij Defensie de goederen afhalen, de lokale verdelers moeten naar de Provinciale Voedselbank. Gezien wij als OCMW zelf geen verdeling doen, is er geen wijziging voor Gent. Naar verluidt wordt onderzocht of de Provinciale Voedselbanken deze opslagfunctie voor de desbetreffende OCMW's op zich zou kunnen nemen. Hier ook nen caveat spijtig genoeg, de Oost-Vlaamse Voedselbank moet op termijn verhuizen maar er wordt naar een nieuwe locatie gezocht. Uiteraard kan ik nog wijzen op naar de talrijke lokale initiatieven met betrekking tot voedselhulp en de gezonde voeding in het kader van Lokaal sociaal beleid waar u naar verwezen hebt, de Cel Armoedebestrijding en dergelijk meer. Dus nog even afwachten en we hebben goede hoop dat er door een aantal flankerende, vervangende maatregelen hoe dan ook de situatie op peil zal kunnen blijven.

*Mevrouw Willaert:
Dank u wel voorzitter.*

*De heer voorzitter:
Collega's, dan stel ik voor dat we onze werkzaamheden opnieuw schorsen en deze hernemen om 19 uur voor aanvang van de Raad.*